

56. Laske esimerkin jouseen kiinnitetyn kappaleen hetkellinen nopeus.

```
Clear[m, x, k, a]
DSolve[{m x''[t] == -k x[t], x[0] == a, x'[0] == 0}, x[t], t]

{{x[t] -> a Cos[ $\frac{\sqrt{k} t}{\sqrt{m}}$ ]}}
```

$$x[t_]=x[t]/.\%[[1]]$$

$$a \cos\left[\frac{\sqrt{k} t}{\sqrt{m}}\right]$$

$$v = x'[t]$$

$$-\frac{a \sqrt{k} \sin\left[\frac{\sqrt{k} t}{\sqrt{m}}\right]}{\sqrt{m}}$$

57. Kirjoita tiedostoon Mathematica-ohjelma, joka antaa a:lle, k:lle ja m:lle järkevät arvot, ratkaisee yhtälön kuten edellä ja piirtää kuvaajan kappaleen poikkeamasta ajan funktiona.

```
Clear[m, x, k, a]
a = 4;
k = 1.2;
m = 2;
ratk = DSolve[{m x''[t] == -k x[t], x[0] == a, x'[0] == 0}, x[t], t]
Plot[x[t] /. ratk, {t, 0, 10}]

{{x[t] -> 4. Cos[0.774597 t] + 0. Sin[0.774597 t]}}
```

- Graphics -

58. Lisää ohjelmaan pätkä, joka laskee kappaleen hetkellisen nopeuden ja piirtää sen samaan kuvaan poikkeaman kanssa. Tulkitse kuvaa. (Huomaa, ettet voi viitata tuloksiin %n-menetelmällä ohjelman sisällä!)

```

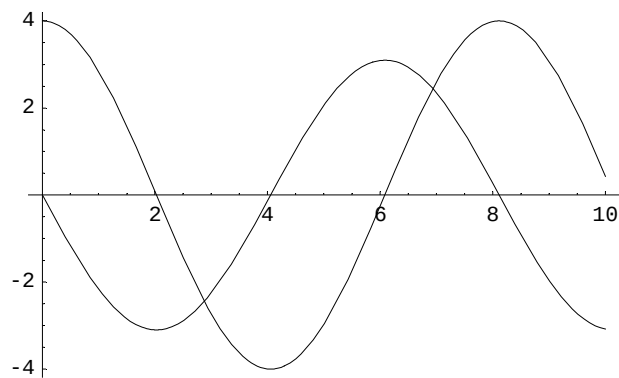
Clear[m, x, k, a]
a = 4;
k = 1.2;
m = 2;
ratk = DSolve[{m x''[t] == -k x[t], x[0] == a, x'[0] == 0}, x[t], t]
x[t_] = x[t] /. ratk[[1]]
v = x'[t]
Plot[{x[t], v}, {t, 0, 10}]

```

```
{ {x[t] → 4. Cos[0.774597 t] + 0. Sin[0.774597 t]} }
```

```
4. Cos[0.774597 t] + 0. Sin[0.774597 t]
```

```
0. Cos[0.774597 t] - 3.09839 Sin[0.774597 t]
```


- Graphics -

59. Ratkaise jousen paikka ajan funktiona.

```

Clear[m, x, k, a, g]
ratk = DSolve[{m x''[t] == -k x[t] - g x'[t], x[0] == a, x'[0] == 0}, x[t], t]

```

$$\left\{ \left\{ x[t] \rightarrow \frac{1}{2\sqrt{g^2 - 4km}} \left(a \left(-e^{\frac{(-g - \sqrt{g^2 - 4km})t}{2m}} g + e^{\frac{(-g + \sqrt{g^2 - 4km})t}{2m}} g + e^{\frac{(-g - \sqrt{g^2 - 4km})t}{2m}} \sqrt{g^2 - 4km} + e^{\frac{(-g + \sqrt{g^2 - 4km})t}{2m}} \sqrt{g^2 - 4km} \right) \right) \right\} \right\}$$

```
x[t_] = x[t] /. ratk[[1]]
```

$$\frac{1}{2\sqrt{g^2 - 4km}} \left(a \left(-e^{\frac{(-g - \sqrt{g^2 - 4km})t}{2m}} g + e^{\frac{(-g + \sqrt{g^2 - 4km})t}{2m}} g + e^{\frac{(-g - \sqrt{g^2 - 4km})t}{2m}} \sqrt{g^2 - 4km} + e^{\frac{(-g + \sqrt{g^2 - 4km})t}{2m}} \sqrt{g^2 - 4km} \right) \right)$$

60. Kuten kitkattomassa tapauksessa, piirrä paikan ja nopeuden aikakehitys samaan kuvaajaan. Mitä eroja havaitset?

v = x' [t]

$$\frac{1}{2 \sqrt{g^2 - 4 k m}} \left(a \left(-\frac{e^{\frac{(-g - \sqrt{g^2 - 4 k m}) t}{2 m}} g (-g - \sqrt{g^2 - 4 k m})}{2 m} + \frac{e^{\frac{(-g - \sqrt{g^2 - 4 k m}) t}{2 m}} \sqrt{g^2 - 4 k m} (-g - \sqrt{g^2 - 4 k m})}{2 m} + \frac{e^{\frac{(-g + \sqrt{g^2 - 4 k m}) t}{2 m}} g (-g + \sqrt{g^2 - 4 k m})}{2 m} + \frac{e^{\frac{(-g + \sqrt{g^2 - 4 k m}) t}{2 m}} \sqrt{g^2 - 4 k m} (-g + \sqrt{g^2 - 4 k m})}{2 m} \right) \right)$$

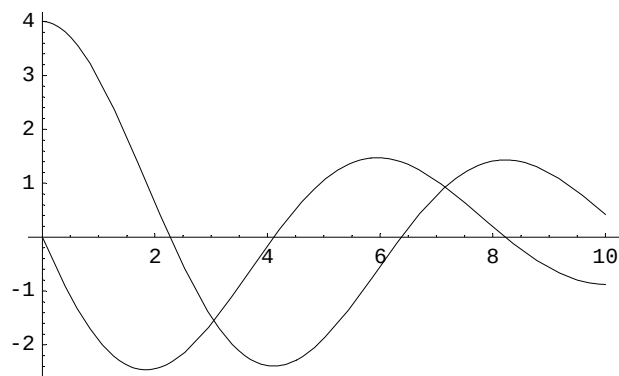
a = 4;

k = 1.2;

m = 2;

g = 0.5;

Plot[{x[t], v}, {t, 0, 10}]

- Graphics -

Luonnollisesti, kun vaimennustekijä lisätään, niin värähtely vaimenee!

61. Eliminoi vakiot asettamalla varaukselle q ja virralle q' sopivat alkuehdot, ja tutki saamaasi lopputulosta kuvin. Vaihtele komponenttien arvoja ja tutki systeemin käyttäytymistä.

Clear[c, l, q]

ratk = DSolve[{q[t] / c + l q'[t] == 0, q[0] == 10, q'[0] == 0}, q[t], t]

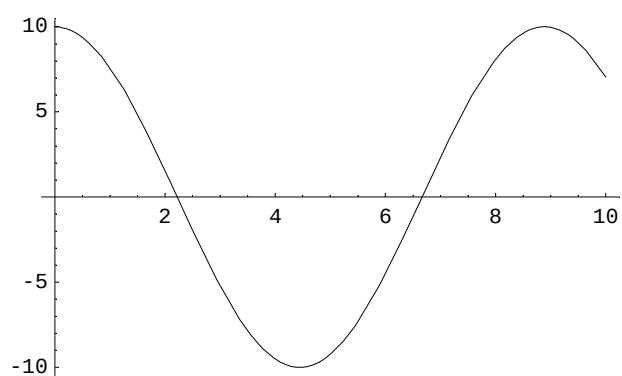
{ {q[t] → 10 Cos[$\frac{t}{\sqrt{c} \sqrt{l}}$] } }

q[t_] = q[t] /. ratk[[1]]

10 Cos[$\frac{t}{\sqrt{c} \sqrt{l}}$]

c = 1; l = 2;

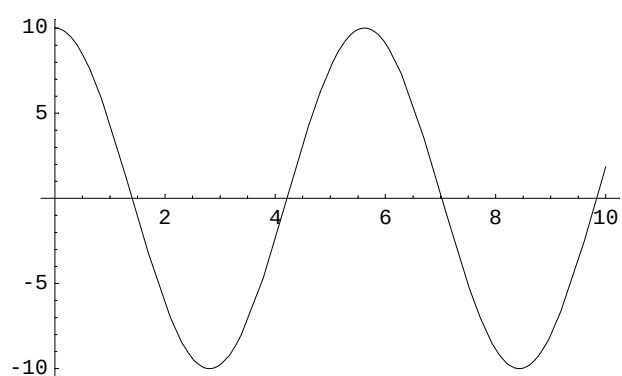
```
Plot[q[t], {t, 0, 10}]
```


- Graphics -

```
c = 0.2; l = 4;
```

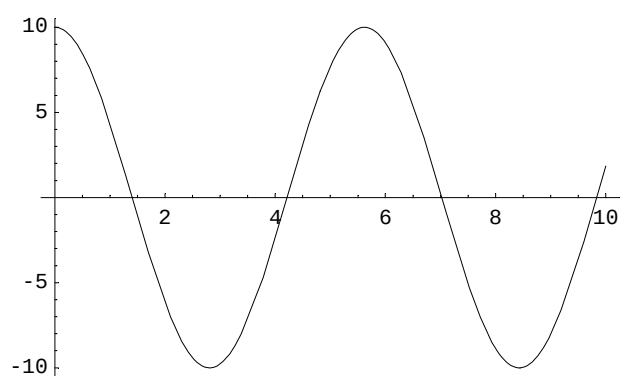
```
Plot[q[t], {t, 0, 10}]
```


- Graphics -

```
c = 4; l = 0.2;
```

```
Plot[q[t], {t, 0, 10}]
```


- Graphics -

62. Eliminoi vakiot kuten LC-piirien tapauksessa, ja tutki saamaasi lopputulosta kuvin. Vaihtelee komponenttien arvoja ja tutki systeemin käyttäytymistä.

Clear[q, l, r, c]

ratk=DSolve[{l q''[t] + r q'[t] + q[t]/c == 0, q[0] == 10, q'[0] == 0}, q[t], t]

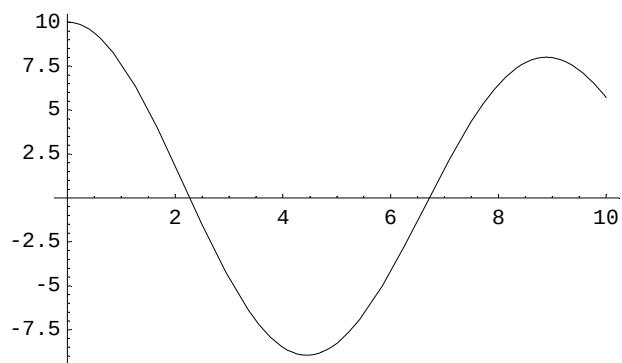
$$\left\{ \left\{ q[t] \rightarrow \frac{1}{\sqrt{-4l + cr^2}} \left(5 \left(-\sqrt{c} e^{\frac{(-\sqrt{c} r - \sqrt{-4l + cr^2}) t}} r + \sqrt{c} e^{\frac{(-\sqrt{c} r + \sqrt{-4l + cr^2}) t}} r + e^{\frac{(-\sqrt{c} r - \sqrt{-4l + cr^2}) t}} \sqrt{-4l + cr^2} + e^{\frac{(-\sqrt{c} r + \sqrt{-4l + cr^2}) t}} \sqrt{-4l + cr^2} \right) \right) \right\} \right\}$$

q[t_]=q[t]/.ratk[[1]]

$$\frac{1}{\sqrt{-4l + cr^2}} \left(5 \left(-\sqrt{c} e^{\frac{(-\sqrt{c} r - \sqrt{-4l + cr^2}) t}} r + \sqrt{c} e^{\frac{(-\sqrt{c} r + \sqrt{-4l + cr^2}) t}} r + e^{\frac{(-\sqrt{c} r - \sqrt{-4l + cr^2}) t}} \sqrt{-4l + cr^2} + e^{\frac{(-\sqrt{c} r + \sqrt{-4l + cr^2}) t}} \sqrt{-4l + cr^2} \right) \right)$$

c = 1; l = 2; r = 0.1;

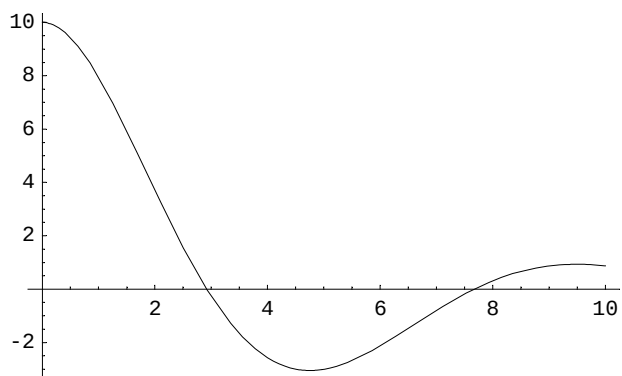
Plot[q[t], {t, 0, 10}]

- Graphics -

c = 1; l = 2; r = 1;

Plot[q[t], {t, 0, 10}]

- Graphics -